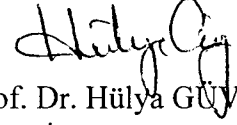

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Taner YILDIZ tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ncı ve 99 uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 11.10.2013

Prof. Dr. Hülya GÜVEN
CHP İzmir Milletvekili

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO) ve Türk özel sektörünün kaya gazına yönelik olarak uluslar arası şirketlerle birlikte yatırımlarını artıracığı, Trakya'da, Güneydoğu Anadolu ve İç Anadolu Bölgemizde ve diğer iç havzalarımızda kaya gazı potansiyelinin olduğu, Güneydoğu ve Trakya'da üretimi bitmiş ya da üretimi yapılamamış eski kuyularda hidrolik çatlatma yapılması için 2013 yılı sonundan itibaren operasyona başlanacağı, projelerin gerçekleşmesiyle ülkemizin kaya gazı ve petrolü potansiyelinin de ortaya çıkarılacağı tarafınızdan belirtilmiştir.

Ülkemizde tespit edilen 4,6 trilyon kaya gazı rezervi olduğu belirtilmektedir. 2012 yılında ülkemizde yaklaşık 45 milyar metreküp doğalgaz tüketildiği dikkate alındığında rezervin ülkemizin 100 yıllık doğalgaz ihtiyacını karşılayabileceği hesaplanmaktadır. Kaya gazının yoğun olarak Trakya ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde bulunduğu belirtilmektedir.

Ancak Amerika Birleşik Devletleri Enerji Enformasyon İdaresince (EIA) yayınlanan raporda Güneydoğu Anadolu Havzasında 3,7 trilyon metreküp kaya gazının 481 milyar metreküpünün, aynı havzadaki 91 milyar varil kaya petrolünün ise 4,6 milyar varilinin çıkarılabilir olduğu, Trakya Havzasında ise 962 milyar metreküp kaya gazının 170 milyar metreküpünün, aynı havzadaki 2 milyar varil kaya petrolünün 100 milyon varilinin çıkarılabilir olduğu belirtilmektedir. Kaya gazının yaklaşık 14 yıl yetecek miktarının (651 milyar metreküp) üretilebilir nitelikte olduğu belirtilmektedir. EIA'nın revize ettiği bilgiye göre ise kaya gazının yaklaşık 17 yıl yetecek miktarının (733 milyar metreküp) üretilebilir nitelikte olduğu belirtilmektedir.

TPAO ile Royal Dutch Shell şirketi arasında Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu'da petrol ve gaz araması için imzalanan anlaşma kapsamında sondaj faaliyetlerinin 2013 yılının ikinci çeyreğinde başlatılarak 2014 yılı birinci çeyreğine kadar sürdürüleceği, arama programının amacının kaya oluşumlarını jeolojik yapısı hakkında bilgi edinmek olduğu, kuyulardan umut verici belirtiler elde edilirse, arama faaliyetlerinin birkaç yıl daha alacağı ifade edilmektedir.

EIA'nın yayınladığı raporda Tuz Gölü Havzası ve Sivas havzası taranmamış havzalar olarak belirtilmektedir.

32755

Hükümetinizce yapılan bir çalışmayla, kaya gazı aramalarının da teşvik kapsamında “öncelikli yatırım alanları” arasında sayılmasının kararlaştırıldığı, kaya gazı için yapılan yatırımların bölgesel teşvik uygulamalarının 5. bölgesindeymiş (KDV istisnası+gümrük vergisi muafiyeti+%40vergi indirimi+7 yıl sigorta primi desteği+yatırım yeri tahsis+faiz desteği) gibi teşvikten yararlandırılacağı belirtilmektedir.

Bilindiği gibi Maden Tetkik Arama Müdürlüğünce (MTA) 2004 ile 2011 yılları arasında yapılan çalışma sonucunda “Yenilenmiş Türkiye Diri Fay Haritaları” yayınlanmıştır.

EIA havza haritası ile fay haritası örtüştürüldüğünde yukarıda anılan kaya gazı ve petrolü havzalarının büyük bölümünün 1., 2. veya 3. derece deprem bölgesinde olduğu görülmektedir.

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) koordinasyonunda Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Kandilli Rasathanesi ve MTA uzmanları işbirliğinde yürütülen çalışma ile yeni deprem haritasının gelecek yıl (2014) oluşturulacağı anlaşılmaktadır.

Harita çalışmaları kent ve sanayi alanlarının yer seçimi, yüzey faylanması tehlikesinin tayini ve fay parametrelerinin belirlenmesinde, ulaşım altyapısı güzergâh seçiminde ve mevcut olanların yüzey faylanması tehlikesi açısından değerlendirilmesinde, petrol ve doğalgaz boru hatları güzergâh seçimi ve bunların aktif fay zonu geçkilerinde yüzey faylanması tehlikesinin belirlenmesi çalışmalarına doğrudan katkı sağlamaktadır.

Avrupa Sismik Tehlike Uyum Programı (SHARE) tarafından yayınlanan haritada da ülkemiz deprem riskinde birinci sıradadır.

Hidrolik çatlatma işleminin depreme neden olduğu bilinmektedir. Örneğin 2011 yılında İngiltere’nin Blackpool kentinin Poulton-Le-Fylde bölgesinde Cuadrilla Resources isimli kuruluşun işlettiği Preese Hall sondaj sahası yakınında 1,5 ve 2,3 büyüklüğünde depremler meydana gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. 14 yıl yeteceği belirtilen kaya gazının çıkarılmasının rantabl bulunulacağı Bakanlığınızca düşünülmekte midir?

2. Kaya gazı çıkarımının maliyeti nedir? Kaya gazı üretildiğinde ülkemizdeki doğalgaz tüketicisinin aylık fatura maliyeti düşecek midir? 2012 yılı kış aylarında aylık ortalama ev tüketici fatura tutarı üzerinden yüzde kaçlık düşüş öngörülmektedir?

3. Avrupa’da en riskli deprem ülkesi olan Türkiye’nin deprem bakımından en riskli bölgelerinde yapılacak kaya gazı ve petrolü sondaj çalışmalarının insan yaşamına olan riskleri hesaplanmış mıdır?

4. Bakanlığınızca Güneydoğu Anadolu, Trakya ve Tuz Gölü ve Sivas havzalarında eski kuyularda veya yeni açılacak kuyularda yapılacak sondajlar, büyük depremlerin tetikleyicisi olabilir mi? Sondajlar yakınındaki ana fay hatlarını tetikler mi? Kaya gazı veya kaya petrolü sondası kaynaklı deprem felaketlerine yönelik Bakanlığınızın AFAD ile ortak çalışması bulunmakta mıdır?

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

32755

5. Güneydoğu Anadolu, Trakya, Tuz Gölü ve Sivas havzalarındaki yapılan/yapılacak kaya gazı veya kaya petrolü sondaj çalışmalarının bölgedeki kentlerin ve kentsel dönüşüm alanlarının deprem planlamasına etkisi nedir? Bu kapsamda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile ortak çalışmanız bulunmakta mıdır?